

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Præmittitur quod apud omnes est certum, & referuntur sententiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ARTICULUS V.

Primum Angelus in primo instanti suae creationis peccare potuerit?

§. I.

Præmittitur quod apud omnes est certum, & re-feruntur sententia.

Angelum in primo instanti creationis non peccasse, ita certum est apud Scholasticos, ut D. Thomam quæst. 6. de Dæmonibus art. 4. & in 2. dist. 3. quæst. 1. art. 1. & hic art. 5. dicat con-stantiam opinionem fuisse reprobam ab omnibus Magistris tunc Parisiis legentibus. Et merito: a-nter enim contradicit sacra Scripturæ, in qua ha-betur Angelos malos fuisse aliquando bonos: v.g. Ezechiel. 18. de Lucifero dicitur: Perfectus in vi-uis à die conditionis tuæ, inventa est iniquitas in-te. Et Joan. 8. dicitur Diabolum in veritate non fuisse; & in canonica Jacobi, malos Angelos non servasse suum principatum. Denique Isaia 14. sub figura principis Babylonis de Diabolo dicitur: Quomodo cecidisti de celo Lucifer, qui mane orieba-ris? Quibus verbis etiam innuitur Luciferum non esse manè, & dum oriebatur, è cælo cecidisse: quia immediatè post primum suæ conditionis in-stantem, in secunda scilicet discreti sui temporis mo-mento, peccavit, ut disputatione præcedenti ostensum est. Unde in Concilio Lateranensi, cap. firmi-ter de Iumma Trinitate, sic habetur: Diabolus & alii Dæmones, à Deo quidem naturæ creati sunt boni: ipsi ipsi per se facti sunt mali. Et Origenes in homil. in Ezechiel. Serpens, inquit, non semper fuit serpens, prima quidem à Deo bonus creatus; sed propria vo-luntatis pravitate Dæmon effectus. Unde in Conci-lio Bracarensi 1. damnatur qui dixerit Diabolum non fuisse prius Angelum bonum à Deo factum. De-mum in Angelos statim initio creationis peccasset, non fuisset in gratia conditus, cum peccatum & gratia, de lege salutem Dei ordinata, simul esse ne-queant: Consequens repugnat Scripturæ & SS. Patribus disp. præcedenti art. 2. citatis: Ergo &c. Difficultas ergo solùm est, utrum licet de facto Angelus in primo creationis instanti non peccave-rit, in eo tamen, salutem de potentia Dei absolutam, peccare potuerint?

Partem affirmativam tenet Scotus in 2. dist. 7. quæst. 2. quem ex modernis sequuntur Suarez, Valquez, Molina, Valentia, & alii: negativa verò communis est in Schola D. Thomæ, eamque ex-presso docent non solùm S. Doctor, & omnes eius Discipuli, sed etiam plures alii, tum anti-qui, ut Aletius, Richardus, Divus Bonaventura, Hugo à S. Victore, tum moderni, ut Arru-bal, & Granado; quamvis diversis nitantur prin-cipiis.

§. II.

Clausula negativa statuitur.

Dico igitur: Angelus in primo instanti suæ crea-tionis peccare non potuit. Probat primum conclusio ratione D. Thomæ hinc, 5. quæ sic potest proponi. Si Angelus in primo instanti creationis peccaret, tale peccatum Deo ut auctori ac motori speciali tribueretur: Tom. II.

A Sed implicat peccatum Deo attribui: Ergo & An-gelum in primo instanti creationis peccare. Minor patet, Major autem sic probatur à D. Thomæ. Pri-ma operatio quæ incipit cum ipso esse rei, tribui-tur Auctori naturæ ipsius rei: Ergo si Angelus in primo instanti creationis peccaret, tale peccatum Deo ut auctori tribueretur. Consequentia est ma-nifesta, Antecedens verò, in quo est tota difficul-tas, multipliciter suadetur. Primum quia idcirco motus gravium & levium ad suum locum natu-ralem, sive centrum, dicitur inesse eis à generante, quia incipit cum esse illorum, quoties producun-tur extra locum suum naturalem. Secundò probat-ur exemplo tibie, quæ si nascatur curva, & statim incipiat claudicare, claudicatio reducitur in debi-litatem principii generantis. Tertio, quia idcirco motus cordis in animalibus generanti tribuitur, quia incipit unà cum ipsis animalibus, Ratio autem horum omnium est, quia operatio quæ incipit cum esse rei producat, est veluti corollarium quoddam sequens ad naturam illius, & ita debet esse ab a-gente dante illi esse: propter quod communiter di-ci solet, quòd qui dat esse, dat etiam consequen-tia ad esse, quæ nimirum in primo productionis in-stanti fiunt.

Adde quòd operatio procedens à natura, se-cundùm inclinationem ab Authore naturæ accep-tam, ipsi naturæ auctori debet attribui, v. g. moveri sursum, dicitur inesse igni à generante, quia est secundùm inclinationem quam habet à generante ad locum sursum: Sed operatio quæ incipit simul cum esse rei, procedit à natura se-cundùm inclinationem ab auctore naturæ accep-tam: Ergo ipsi naturæ auctori debet attribui. Major patet, Minor probatur. Cùm res incipit esse, non habet aliam inclinationem & disposi-tionem, præter illam quam accipit ab auctore naturæ: Ergo si tunc operatur, oportet quòd ope-retur secundùm inclinationem ab auctore naturæ acceptam.

Dices primò: Ignis in eodem instanti quo est, calefacit & illuminat, & tamen generanti non tri-buitur illa calefactio & illuminatio: Ergo hæc propositio D. Thomæ: Operatio quæ incipit cum ipso esse rei, tribuitur auctori ipsius rei: falsa est, subindeque totus noster discursus, falso nititur principio.

Sed contra: Hæc propositio Divi Thomæ non est intelligenda de omni operatione quæ incipit cum esse rei, sed de illa solùm quæ se habet ut principium cæterarum, & constituit ipsam rem genitam in actu primo ad se movendum: & ita calefactio & illuminatio, licet incipiant cum esse ignis, non tamen tribuuntur generanti; sicut nec motus vitales qui sequuntur post motum cordis, etiam si simul tempore sint cum illo; quia hæc non incipiunt tanquam principia requisita ut ignis vel animal constituentur in actu primo, seu in statu connaturali & apto ad se movendum: at verò prima operatio Angeli, incipiens cum esse illius, ipsum in actu primo ad se movendum & operandum constituit, ut infra patebit: Ergo illa tribui debet Auctori naturæ, & à Deo ut speciali motore procedere.

Dices secundò cum Molina, Valentia, & Beca-no, quòd licet operatio naturalis, seu determi-nata ad unum per modum naturæ, quæ incipit cum esse rei, tribui debeat specialiter auctori ip-sius rei, ut patet in exemplis adductis, non tamen actio vitalis & libera, qualis est prima Angeli ope-ratio: ratio:

